

T.C.
ADALET BAKANLIĐI
ULUSLARARASI HUKUK VE DIŐ
İLİŐKİLER
GENEL MÜDÜRLÜĐÜ

SÖZLEŐMELER BÜROSU
Türkiye İle İsviçre Arasında
Hukuki Adli Yardım
Sözleşmesi

7 — TÜRKİYE İLE İSVİÇRE ARASINDA MEDENİ VE TİCARİ MEVATTA ADLİ MÜNASEBETLERİ TANZİM EDEN MUKAVELENAME

İmza tarihi : 1/Haziran/1933
İmza yeri : Ankara
Kanun lâyihasının tevdiî tarihi : 1/Teşrinevvel/1934
Müzakere tarihi : 23/Haziran/1934
Kabul tarihi : 23/Haziran/1934
Kanun No. : 2534
Resmî Gazete ile neşir ve iloânı : 4/ Temmuz 1934
Resmî Gazete sayısı : 2743
Düstur No. : III. Tertip. 15. c .1303 (521) s.

Türkiye Reiscumhuru ve İsviçre Federal Meclisi,

Türkiye ile İsviçre arasında ticari mevatta adli münasebetleri tanzim etmek maksadıyla buna mütedair bir mukavelename aktine karar vermişler ve bu bapta murahhasları olmak üzere,

Türkiye Reiscumhuru :

Birinci Sınıf Elçi ve Hariciye Müsteşarı Menemenli Numan Beyefendiye,

İsviçre Federal Meclisi :

İsviçre Konfederasyonunun Türkiye'deki Fevkalâde Murahhas ve Orta Elçi Mösyö Henri Martin'i tayin eylemişlerdir.

İşbu murahhaslar, usulüne muvafık ve muteber görülen selâhiyetnamelerini birbirlerine tebliğ ettikten sonra aşağıdaki hükümleri kararlaştırmışlardır.

I — MUHAKEME MASRAFLARINI MÜEMMİN KEFALET AKÇESİ :

MADDE — 1.

Türkiye'de veya İsviçre'de ikametgâhı bulunan ve diğer taraf mekiminde Akid Devletlerden birinin müddei veya müdahil olan tebaası gerek ecnebi sıfatını haiz olmaları, gerek memleket dahilinde ikametgâh veya meskeni bulunmamaları dolayısıyla her ne nam altında olursa olsun ne kefalet ve ne de teminat akçesi vermekle mükellef tutulmayacaktır.

Muhakeme masarifini teminen müddeilerden ve müdahillerden talep edilecek tediyat hakkında da aynı kaide caridir.

MADDE — 2

Gerek birinci madde gerekse dâvanın ikâme olunduğu devletir kanunu mucibince kefalet, teminat akçesinden veya tediyeden muaf olan müddei veya müdahil aleyhine, Akid Devletlerden biri ülkesinde sâdır olan masarifi muhakemeye mahkumiyet kararları diploması tarikle yapılacak müracaat üzerine diğer taraf selâhiyettar makamâtı tarafından meccanen lâzımüttenfiz kılınacaktır.

Mahkeme masraflarını bilâhare tesbit edecek olan mahkeme kararları hakkında da aynı kaide caridir.

MADDE — 3.

Mahkum olan tarafın bilâhare yapacağı müracaatı müstesna olmak üzere muhakeme masarifine müteallik kararlar tarafeyn istina olunmadan icranın takip olunduğu memleket mevzuatına tevfiğe lâzımüttenfiz olacaktır.

Selâhiyettar makam tenfiz talebi hakkında karar ita etmek için âdâdaki hususları tetkik ile iktifa edecektir:

a) — Mahkumiyet kararının sâdır olduğu memleket kanununa göre bu kararın kaziyei muhkeme halini alıp almadığını,

b) — Fıkrai hükmiyeye, matlubinminh devletin lisanında yapılmış ve talip devletin diploması veya konsolosluk memuru veya talip veya matlubinminh devletin yeminli bir mütercimi tarafından tasdik edilmiş bir tercümesinin tefrik edilmediği.

İşbu madde ikinci fıkrasının âmır bulunduğu şartın ifası için talip devletin selâhiyettar makamı tarafından kararın kazaiyei muhkeme halini aldığı mübeyyin bir beyanname verilmesi kâfi gelecektir. Bu makamın selâhiyeti talip devlet adliyesinde en yüksek bir memur tarafından tasdik edilecektir. Yukarıdaki gibi tasdik edilmiş beyanname, ikinci fıkra hükmüne tevfikeyan tercüme edilmek lâzımgelir.

Selâhiyettar makam tenfiz talebi hakkında karar ita etmek için, aynı zamanda alâkadarın da talep etmesi şartıyla ikinci fıkra da münderiç tercüme ve tasdik masarifi miktarını tahmin ve tayin edecektir. Bu masraflar muhakeme masrafları gibi addü itibar edilecektir.

II — MECCANİ ADLİ MÜZAHERET

MADDE — 4.

Akid Devletlerden birinin tebaası diğerinin arazisinde bu devletin mevzuatına tevfikeyan hareket ederek tebaai mahalliye gibi meccani adli müzaheretten istifade edecektir.

MADDE — 5.

Fakruhal şahadetnamesi müstedinin mutat meskeni veya bu yoksa hâlen ikamet etmekte olduğu mahal makamı tarafından ita edilmek lâzımgelir. Müstedi Akid Devletlerden birinin ülkesinde sakin değilse mensup bulunduğu memleket diplomasi veya konsolosluk memuru tarafından ita edilen bir şahadetname maksadı temine kâfi gelecektir.

Müstedi talebin dermeyan bulunduğu memlekette sakin değilse, fakruhal şahadetnamesi, bunun ibraz edileceği memleket diplomasi veya konsolosluk memuru tarafından, meccanen tasdik edilecektir.

MADDE — 6.

Selâhiyetli bir makam fakruhal şahadetnamesini ita etmek için müstedinin mali vaziyeti hakkında diğer devlet makamından malumat alabilecektir.

Meccani müzahereti adliye hakkında itayı karara memur olan selâhiyettar makam, kendi vezaifi dairesinde diğer devlet makama-

tı tarafından verilen şehadetname ve malûmatı kontrol etmek ve lüzum gördüğü takdirde mütemmin malûmatı istemek hakkını muhafaza eder.

III — MÜTEKABİL ADLİ MÜZAHERET

MADDE — 7.

Medeni ve ticari mevatta, Akit Devletlerden biri makamından sadır olup diğer devlet arazisinde sakin bulunan eşhasa mahsus evrakı adliyenin tebligatı, talip devletin diplomasi veya konsolosluk mümessili tarafından matlubinminh devletin tayin edeceği makama gönderilen talepname üzerine icra edilecektir. İşbu talepname de gönderilen varakanın sadır olduğu makam, iki tarafın isim ve sıfatları, mürselünileyhın adresi, varakanın mahiyeti mezkûr bulunacak ve bu matlubunminh makamının lisanında tanzim edilmiş olmak lâzımlıdır. Bu talepnameye tebliğ edilecek evrakı adliyenin musaddak bir tercümesi raptolunacaktır.

Kendisine talepname tevdi olunan makam, diplomasi veya konsolosluk mümessiline tebligatın yapıldığını veyahut yapılmasına mani olan hali mübeyyin varakayı gönderecektir. Mahallen ademi selâhiyet halinde, mezkûr makam talepnameyi re'sen selâhiyettar olan makama gönderecek ve keyfiyetten diplomasi veya konsolosluk mümessilini haberdar edecektir.

MADDE — 8.

Tebligat matlubinminh devletin selâhiyettar makamı marifetiyile icra edilecektir. İşbu maddenin 2. fıkrasında mezkûr ahval müstesna olmak üzere, mezkûr makam, mürselünileyhı tebellûğa âmâ olduğunu beyan ettiği takdirde tebligatı, varakanın kendisine tevdi suretinde icra ile iktifa edebilecektir.

Tebligat, talip makamın müracaatı üzerine matlubunminh makamının mümessil tebligat için mevzuatı dahiliyesinin âmîr bulunduğu eskâl dairesinde veyahut mevzuatına muhalif düşmediği takdirde bir şekli mahsus veçhile icra edilecektir.

MADDE — 9.

Tebligatın icra edildiği gerek mürselünileyh tarafından imzalı ve tarihli bir makbuz ile gerekse tebligatın vukununu, şeklini ve

tarihini mübeyyin ve matlubinminh devlet makamından muta bir şahadetname ile ispat edilecektir.

MADDE — 10.

Medeni ve ticari mevatta, Akid Devletlerden birinin adli makamı, mevzuatı kanuniyesine tevfikan diğer devlet selâhiyettar makamına istinabe tarikiyle müracaat ederek mezkûr makamın kazai selâhiyeti dairesinde tahkik muamelelerine veyahut sair adli muamelelere tevessülünü talep edebilecektir.

Talip devletin diplomasi veya konsolosluk mümessili, matlubinminh devletin tayin edeceği makama istinabe varakasını gönderecek ve buna matlubinminh devletin lisanında yapılmış bir tercümesini tefrik edecektir. Bu tercümenin talip devletin diplomasi veya konsolosluk memuru veyahut talip veya matlubinminh devletin yeminli bir mütercimi tarafından tasdiki lâzımgelecektir.

Kendisine istinabe varakası gönderilen makam, istinabenin icra edildiğini veyahut icrasına mani olan esbabı mübeyyin vesaiki diplomasi veya konsolosluk memuruna gönderecektir. Mahallen ademi selâhiyet halinde, mezkûr makam, istinabe varakasını reşen selâhiyettar makama gönderecek ve diplomasi veya konsolosluk memurunu keyfiyetten derhal haberdar edecektir.

MADDE — 11.

Kendisine istinabe varakası gönderilen adli makam, kendi memleketi makamatından sadır olan istinabe kararlarının icrasında tatbik ettiği müeyyidelerin aynı istinale mecburdur. Mezkûr makam ihtilaf halinde bulunan iki tarafın şahsen isbatı vücut etmeleri mevzuubahis olduğu takdirde bu teyit vasıtalarına müracaata mecbur olmayacaktır.

Istinabenin icrasında takip edilecek usule gelince, matlubinminh makam kendi memleketi kanunlarını tatbik edecektir. Maafehi mezkûr makam talip devletin arzusunu is'af yolunda, matlubinminh devletin mevzuatına muhalif olmadıkça kavaidi mahsusaya tevfikan muamele ifa edebilecektir.

Talip makam alâkadar tarafın hazır bulunmasını teminen, eğer isterse istinabenin tarih ve mahalli icrasından haberdar edilecektir.

MADDE — 12.

Diplomasi veya konsolosluk mümessili tarafından talep edilen bir tebliğin veya bir istinabenin icrasından mütevellit bütün müşkülât diplomasi tarikiyle halledilecektir.

MADDE — 13.

Arazisi üzerinde bir tebliğin veya istinabenin icra edildiği devlet böyle bir muamelenin hakkı hakimiyetini, emniyetini veya intizamı ammesini ihlal eder mahiyette gördüğü takdirde bunu reddedebilir. Bundan başka bir istinabenin icrası, evrakı adliyenin sıhhati tebeyyün eylemediği veyahut bu icra keyfiyeti matlubinminh devlet arazisinde adli kuvvetin vezai fi cümlesine dahil bulunmadığı takdirde reddedilebilir.

MADDE — 14.

Tebliğatin ve istinabelerin icrasından her ne nam altında olursa olsun masraf ve harç istifa olunmayacaktır.

Maamafih matlubinminh devlet talip devletten :

- a) — Şahitlere ve ehlihibreye tediye edilen tazminatın,
- b) — Bir şahidin tav'an ademi icabeti halinde adliye memurunun zaruri müdahalesinden mütevellit masarifin,
- c) — Tebliğatin veyahut istinabelerin icrasında bir şekli mahsusun muhtemel tatbikinden mütevellit masarifin, iadeten tesviyesini talep etmek hakkını haiz olacaktır.

MADDE — 15.

Akid Devletlerden her biri, diğer devlet arazisinde bulunan tebaasına diplomasi veya konsolosluk mümessilleri vasıtasıyla doğrudan doğruya ve kuvvei cebriye istimal etmeden tebliğat icrası serbestiyetini haiz olacaktır. İşbu maddenin tatbikinde müşkülât hâdisi olursa, 7. madde ahkâmı dairesinde muamele olunacaktır.

IV — NİHAİ HÜKÜMLER :

MADDE — 16.

İşbu mukavelename tasdik edilecek ve tasdiknameler mümkün olan en kısa müddet zarfında teati olunacaktır.

Tasdiknamelerin teatisinden bir ay sonra mer'iyet mevkiine girecek ve her zaman fesh edilebilecek olan bu mukavelename feshinden itibaren altı ay müddet hükmünü icra edecektir.

Tasdiklanılmekal murahhaslar işbu mukavelenameyi imza etmişler ve üzerine mühürlerini koymuşlardır.

M. Sazman

Henri Martin